

Przestrzenne porządki w Krakowie [WIDEO]

2016-05-11

Poprawa harmonii wizualnej miasta, otwarta przestrzeń i koniec z chaosem reklamowym - Kraków jako pierwsze duże miasto w Polsce opracował przepisy lokalne w ramach tzw. „ustawy krajobrazowej”. W poniedziałek, 9 maja rozpoczęły się konsultacje społeczne przygotowanej przez Biuro Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa koncepcji uchwały dotyczącej „Zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń”.

Jest to kolejna forma pozaproceduralnych konsultacji dotyczących prac nad „uchwałą krajobrazową”. – Bardzo zależy nam, aby w konsultacjach wzięło udział jak najwięcej mieszkańców. Chcemy wsłuchać się w ich opinie i na tej podstawie opracować „uchwałą krajobrazową”, która uporządkuje przestrzeń całego naszego miasta – powiedział podczas konferencji prasowej Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

– Zgodnie z przyjętym harmonogramem, konsultacje potrwać do 12 czerwca. W lipcu przeprowadzimy etap uzgodnień, a we wrześniu, po powrocie mieszkańców z wakacji, wyłożymy projekt uchwały do publicznego wglądu. Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, w grudniu tego roku przedstawimy projekt uchwały radnym, a rok 2017 będzie rokiem przejściowym dla nowych przepisów. Jest duża szansa, że w 2018 roku zobaczymy już nowe miasto – podkreśliła Zastępca Prezydenta Krakowa ds. Rozwoju Miasta Elżbieta Koterba.

Jedną z okazji do zapoznania się z zaproponowanymi regulacjami jest wystawa pogładowa, dostępna dla mieszkańców w Miejskim Centrum Dialogu przy ul. Brackiej 10. Ponadto opracowano ulotkę oraz broszurę szczegółowo opisującą zaproponowane w koncepcji rozwiązania. W trakcie trwania konsultacji, czyli pomiędzy 9 maja a 12 czerwca, odbędą się też dwie debaty publiczne, do udziału w których zaproszeni zostaną wszyscy mieszkańcy.

Koncepcja uchwały krajobrazowej oraz wszystkie materiały informacyjno-opisowe, a także szczegółowe kalendarium wydarzeń związanych z konsultacjami tej koncepcji są dostępne na stronie internetowej www.krakow.pl/uchwalakrajobrazowa. Na stronie znajduje się także ankieta dotycząca zaproponowanych w koncepcji regulacji. Aby zachęcić krakowian do udziału w konsultacjach i wypełniania ankiety, przygotowano krótki spot reklamowy poświęcony prowadzonym konsultacjom społecznym.

Przystępując do prac koncepcyjnych, postawiliśmy sobie konkretne cele. W zakresie małej architektury jest to ochrona istniejącej struktury społecznej i przestrzennej, tradycji miejsca, lokalnej kultury, istniejących wartościowych obiektów i układów urbanistycznych poprzez ustalenie zasad i standardów decydujących o harmonii i porządku przestrzennym. W odniesieniu do tablic reklamowych i urządzeń reklamowych nasz cel to ochrona cennych historycznie i kulturowo walorów widokowych miasta oraz poszanowanie dobrego sąsiedztwa, rozumianego jako przeciwdziałanie degradacji przestrzeni publicznej i terenów otwartych przez urządzenia reklamowe, informacyjne, promocyjne i techniczne. Natomiast w zakresie ogrodzeń, za najważniejszy cel przyjęto tworzenie pozytywnych relacji między terenami publicznymi a otaczającymi je nieruchomościami prywatnymi przez ochronę interesu zbiorowego przed agresywnym zawłaszczaniem wobec przestrzeni publicznej.

Przygotowana koncepcja składa się z części tekstowej i graficznej. Część tekstowa została podzielona na trzy działy tematyczne, dotyczące obiektów małej architektury, reklam

i ogrodzeń. W ramach działów tematycznych w obszarze miasta wydzielono odrębne strefy, określone na załącznikach mapowych: dla małej architektury – strefy strukturalne, dla reklam – strefy krajobrazowe oraz dla ogrodzeń – strefy przestrzenne. Co ważne, w ramach regulacji dotyczących reklam, dla wyznaczonej II strefy krajobrazowej przygotowano karty wskazań, określające dopuszczoną lokalizację reklam wolnostojących oraz rodzaj nośnika. Dodatkowo przygotowano System Informacji Miejskiej (SIM), jednolite pod względem wizualnym i konstrukcyjnym nośniki przekazujące informacje miejskie.

MAŁA ARCHITEKTURA: Kraków - miasto dobrze umeblowane

W odniesieniu do małej architektury postawiony cel, czyli harmonię i porządek przestrzenny zrealizujemy poprzez uporządkowanie informacji miejskiej, stworzenie katalogu materiałów budowlanych, z jakich mogą być zbudowane obiekty małej architektury oraz integrację obszarów rekreacji. W celu określenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury wyznaczono pięć stref strukturalnych, ponadto w celu integracji rozproszonej struktury zieleni w ciągły system, wyznaczono główne ciągi integracji terenów zieleni.

Dla wyznaczonych stref zostały określone szczegółowe zasady zagospodarowania, w tym formy i rodzaje obiektów małej architektury, dopuszczalne materiały, kolorystyka oraz podstawowe parametry.

W pierwszej strefie, obejmującej swoimi granicami obszar historycznego centrum miasta, sytuowanie obiektów małej architektury musi uwzględniać szeroki kontekst przestrzenny i widoki z charakterystycznych miejsc, a wysokość nowych pomników, czy figur nie może przekroczyć 3,5 m. Zaproponowana kolorystyka nawiązuje do obecnie stosowanej w ramach ustaleń Parku Kulturowego ciemnej zieleni.

W strefie drugiej, w celu podkreślenia roli Krakowa jako miasta nowoczesnego, zaleca się kształtowanie reprezentacyjnych przestrzeni miejskich z użyciem urządzeń wodnych oraz stosowanie wysokiej jakości materiałów, z jakich mogą być wykonane obiekty małej architektury, m.in. takich jak marmur, granit, szkło czy w nowoczesnych przestrzeniach – beton architektoniczny.

Strefa trzecia to obszary osiedlowych przestrzeni publicznych, w których położono nacisk na tworzeniu miejsc spotkań i integracji lokalnej społeczności.

A w strefie czwartej obejmującej obszary systemu przyrodniczego obiekty małej architektury należy sytuować w sposób harmonijny, niezagrażający istniejącym wartościom przyrodniczym i krajobrazowym. Z tego powodu na terenie Małych Błoni zakazano lokalizacji nowych obiektów małej architektury. Zaproponowane materiały, z których mogą być wykonane obiekty małej architektury to m.in. wapień biały, dolomit czy drewno. Materiały te są pozyskiwane lokalnie, dlatego idealnie pasują do istniejących wewnątrz krajobrazowych. W odniesieniu do parków rzecznych zaproponowano, że projektowanie przestrzeni powinno się odbywać z wykorzystaniem naturalnego ukształtowania terenu, w szczególności z wykorzystaniem elementów umożliwiających rekreację nadrzeczną, takich jak drewniane mostki, altanki wodne, altanki nadrzeczne, drewniane pomosty.

Piąta strefa sklasyfikowana jako obszary dominacji przestrzeni prywatnej, ukierunkowana jest na poprawę estetyki terenów użytkowanych przez społeczności lokalne. Równocześnie, niezależnie od proponowanych materiałów czy wysokości w poszczególnych strefach, uznano że konieczne jest zachowanie i bieżąca konserwacja obiektów małej architektury o znaczeniu historycznym (np. zabytkowe tablice, pomniki, płyty), na obszarze całego Krakowa z jednoczesną ochroną kompozycji rzeźbiarskiej, z dopuszczeniem rekonstrukcji historycznych elementów.

Unifikacja podstawowych elementów wystroju przestrzeni miejskiej przyczyni się do poprawy harmonii wizualnej całego miasta i z korzyścią wpłynie na odbiór przestrzeni, zarówno przez licznych turystów, jak i mieszkańców. Uzupełnieniem regulacji z zakresu małej architektury jest System Informacji Miejskiej (SIM). To jednolite wizualnie i konstrukcyjnie nośniki przekazujące informacje miejskie.

Zadaniem Systemu Informacji Miejskiej (SIM) jest identyfikacja i porządkowanie w jednolity sposób informacji miejskich umieszczanych w przestrzeni publicznej. Obszar Krakowa został podzielony na dwie strefy o odmiennej charakterystyce i dostosowanych do nich szczegółowych ustaleniach. Zaproponowana kolorystyka, czcionka czy rozmiar są nawiązaniem do obecnie funkcjonującej standaryzacji wizualnej miasta. Stąd przyjęto kolor zielony dla I strefy „Stare Miasto” oraz niebieski dla pozostałej części Krakowa. Typografia (czcionki) została opracowana zgodnie ze wskazaniem przyjętymi w „Systemie Identyfikacji Wizualnej Miasta Krakowa”.

Mała architektura, będąca wyposażeniem ulic, placów, parków i innych powszechnie dostępnych miejsc, służy nie tylko codziennej rekreacji i utrzymaniu porządku, ale ma również wpływ na wizerunek miasta, jego czytelne oznakowanie oraz ład przestrzenny.

[OTO FOTOKRONIKA MIASTA KRAKOWA](#)

REKLAMY: Kraków w nowej odsłonie

Określając zasady sytuowania tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz szyldów, uznaliśmy, że aby ochronić cenne kulturowo i przyrodniczo obszary miasta, konieczne są jednolite zasady sytuowania reklam i szyldów dla wszystkich podmiotów gospodarczych, uporządkowanie ulic wlotowych i głównych arterii miasta oraz usunięcie reklam siatkowych, a także ograniczenie zaklejania witryn.

W celu określenia szczegółowych zasad i warunków sytuowania reklam wyznaczono cztery strefy krajobrazowe. W każdej z nich, w formie zakazów, dopuszczeń i nakazów, określono zasady i warunki sytuowania reklam wolnostojących, reklam na obiektach i szyldów. Dla drugiej strefy krajobrazowej opracowano „karty wskazań”, w których precyzyjnie wskazano miejsce sytuowania i formę wolnostojących nośników reklamowych. W uchwale przyjęto również regulacje określające gabaryty tablic reklamowych i urządzeń reklamowych, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane nośniki reklamowe. Na podstawie przyjętych regulacji, sytuowanie reklam w przestrzeni publicznej (z wyjątkiem szyldu) będzie podlegało tzw. „opłacie reklamowej”. W uchwale określono roczny termin dostosowania istniejących tablic reklamowych i urządzeń reklamowych do ustalonych

zasad i warunków. Istotny element prezentowanej koncepcji stanowi prawo do umieszczenia przez każdy podmiot gospodarczy jednego bezpłatnego szyldu informującego o prowadzonej działalności.

W pierwszej strefie sytuowanie reklam na obiektach nie ulegnie znaczącej zmianie w stosunku do regulacji określonych przez Park Kulturowy. Każdy przedsiębiorca będzie mógł umieścić jedną reklamę o wielkości maksymalnie 1 m² oraz jeden bezpłatny szyld. Określono szczegółowe zasady sytuowania reklam na budynkach. Doprecyzowano zapisy, które znacząco wpłyną na estetykę miasta, dotyczące ekspozycji witryny, które na etapie prac nad ustaleniami Parku Kulturowego nie stanowiły tak wielkiego problemu jak ma to miejsce obecnie. Pierwsza strefa jako salon miasta ma mieć „otwarte okna”, a ich aranżacja powinna współgrać z charakterem miejsca. Ponadto znacznemu ograniczeniu uległo sytuowanie wolnostojących nośników reklamowych. Dopuszczono sytuowanie jednego nośnika reklamowego na wiacie przystankowej.

Druga strefa obejmuje obszar pomiędzy pierwszą a drugą obwodnicą, Nową Hutę oraz główne ulice wlotowe do miasta. W strefie zakazano sytuowania reklam wolnostojących za wyjątkiem tzw. „kart wskazań”. Poprzez zastosowanie „kart wskazań” precyzyjnie określających miejsce oraz rodzaj nośnika reklamowego, w znaczny sposób ograniczymy chaos reklamowy zakłócający właściwą identyfikację i postrzeganie przestrzeni publicznej. Ograniczając liczbę reklam wolnostojących i równocześnie dostosowując ich gabaryty do wielkości odpowiednich dla ruchu uspokojonego, pieszego, przyczynimy się do lepszego odbioru całości wysyłanych komunikatów reklamowych. Odnośnie reklam na obiektach w drugiej strefie, każdy przedsiębiorca może umieścić dwie reklamy prowadzonej działalności o powierzchni 1m² każda. Reklamy należy sytuować w obrębie parterów budynków, a umieszczając reklamę na szybie należy pamiętać, że może ona stanowić jedynie 20% powierzchni witryny. łączna powierzchnia reklam znajdujących się na elewacji budynku w obrębie parteru lub poniżej gzymsu rozdzielającego parter od pierwszego piętra nie może przekroczyć 20% powierzchni tej elewacji, do której zalicza się powierzchnię drzwi, bram oraz okien i witryn.

Trzecia strefa krajobrazowa to obszar ochrony krajobrazu przyrodniczego w którym sytuowanie reklam w przestrzeni publicznej jest podporządkowane ochronie istniejących wysokich wartości przyrodniczych. Całkowity zakaz sytuowania tablic reklamowych i urządzeń reklamowych jest podyktowany koniecznością ochrony środowiska przed elementami zaburzającymi jego funkcjonowanie lub zasłaniającymi miejsca o dużej wartości estetycznej lub edukacyjnej.

Czwarta, największa strefa określa szczegółowo zasady sytuowania reklam wolnostojących oraz reklam sytuowanych na budynkach. Dopuszczone reklamy sytuowane w parterach nie mogą przekroczyć 3 m², a umieszczone na szybie nie mogą stanowić więcej niż 40% powierzchni witryny. Szczegółowo określono zasady sytuowania reklam powyżej linii parteru a także zakazano sytuowania tablic reklamowych w formie banerów. Odnośnie reklam wolnostojących wzdłuż dróg określono ich maksymalne wielkości oraz odległości pomiędzy nośnikami odpowiednio do klasy drogi. Pozostałe wolnostojące reklamy będą mogły być sytuowane pod warunkiem zachowania odpowiedniej odległości np. od obiektu zabytkowego czy skrzyżowania dróg. Szczególny nacisk położono na uporządkowanie reklam na terenach usługowych określając zasady sytuowania reklam wolnostojących, ale również narzucając pewną systematykę i powtarzalność modułów reklamowych.

OGRODZENIA: zacznijmy od nowa

Zagrożeniami płynącymi z grodzenia, w szczególności w odniesieniu do grodzenia zabudowy wielorodzinnej oraz terenów zieleni, obok dezintegracji o charakterze przestrzennym, są zaburzone relacje społeczne. Liczne pozytywne przykłady zagranicznych osiedli, które zrezygnowały z grodzenia się, to silny argument przemawiający za promowaniem wśród polskich społeczności miejskich idei osiedli otwartych.

W celu określenia zasad i warunków sytuowania ogrodzeń wyznaczono cztery strefy przestrzenne. Poszczególne zapisy i ustalenia zaproponowane w prezentowanej koncepcji „uchwały krajobrazowej” są narzędziami służącymi wprowadzeniu i zachowaniu ładu przestrzennego.

W pierwszej strefie, która w przeważającej części obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, określono zasady grodzenia prywatnych nieruchomości zlokalizowanych na granicy z przestrzeniami publicznymi. Szczegółowe zasady zakazują stosowania nowych ogrodzeń pełnych oraz z prefabrykowanych betonowych przęsł, a ich wysokość nie może przekroczyć 1,8m. Nie wskazuje się terminu dostosowania istniejących ogrodzeń do określonych zasad i warunków.

Druga strefa to obszary zabudowy wielorodzinnej. Określony dla strefy zakaz grodzenia zmierza do przywrócenia i kreowania otwartych (nieogrodzonych) przestrzeni publicznych w postaci ulic, placów, parków, wewnątrz osiedlowych dostępnych dla wszystkich i służących ogółowi. Zalecane stosowanie żywoplotów, dodatkowo poprzez odpowiednio dobrany materiał roślinny, stworzy warunki do zaaranżowania przestrzeni mieszkaniowej w niezwykle atrakcyjny sposób. Dzięki zmienności roślin w zależności od pory roku, kwiaty, owoce, sezonowe przebarwienie rośliny, osiedla staną się atrakcyjniejsze.

W strefie trzeciej, obejmującej obszary usług, ustalono zasady sytuowania ogrodzeń, a w czwartej, obejmującej tereny zielone, zakazano grodzenia. Niemniej dopuszczono sytuowanie ogrodzeń terenów wchodzących w skład gospodarstw prowadzących działalność związaną z hodowlą zwierząt gospodarskich, a także przewidziano dopuszczenia dla nieruchomości położonych w strefie stanowiących ogród przydomowy. Dla ogrodzeń, za wyjątkiem ogrodzeń zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wskazano termin, w którym konieczne będzie usunięcie istniejących ogrodzeń na 1 stycznia 2021 roku.

[Konsultacje koncepcji uchwały krajobrazowej - kalendarium wydarzeń \[pdf\]](#)